

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17CoCsp/26/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3821204719
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Janáková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2023:3821204719.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Janákovvej a sudcov Mgr. Ivana Kubínyiho a Mgr. Zuzany Holúbkovej, v spore žalobcu: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., IČO: 35 792 752, Pribinova 25, 824 96 Bratislava, zast.: Advokátska kancelária JUDr. Peter Kováč, s.r.o., so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 36 857 033, proti žalovanej: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX/X, XXX XX D., zast. JUDr. Máriom Patakym, advokátom, so sídlom v Námestove, Hviezdoslavovo nám. 200, o zaplatenie 6 073,16 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 22. marca 2023, č.k. 9Csp/79/2021-144, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti výroku II. a v závislom výroku III. o trovách konania **p o t v r d z u j e**.

II. Žalovanej **p r i z n á v a** proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. konanie v časti istiny vo výške 600 eur, b) v časti zmluvnej pokuty 0,1 % denne zo sumy 50 eur od 18.11.2021 do 14.12.2021, zo sumy 100 eur od 15.12.2021 do 16.01.2022, zo sumy 150 eur od 17.01.2022 do 16.02.2022, zo sumy 200 eur od 17.02.2022 do 16.03.2022, zo sumy 250 eur od 17.03.2022 do 19.04.2022, zo sumy 300 eur od 20.04.2022 do 16.05.2022, zo sumy 350 eur od 17.05.2022 do 28.06.2022, zo sumy 400 eur od 29.06.2022 do 10.07.2022, zo sumy 450 eur od 11.07.2022 do 22.08.2022, zo sumy 500 eur od 23.08.2022 do 25.09.2022, zo sumy 550 eur od 26.09.2022 do 30.10.2022, zo sumy 600 eur od 31.10.2022 do zaplatenia zastavil. Výrokom II. vo zvyšnej časti žalobu zamietol. Výrokom III. žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania vo výške 80,24 %. V rozhodnutí uviedol, že žalobca sa podanou žalobou domáhal proti žalovanej zaplatenia sumy 6 073,16 eur spolu so zmluvnou pokutou a úrokom z omeškania, na základe poskytnutého úveru. V žalobe uviedol, že so žalovanou uzavrel zmluvu o úvere č. 244804, na základe ktorej poskytol žalovanej úver vo výške 3 000 eur, ktorý sa žalovaná zaviazala splatiť v 48 mesačných splátkach vo výške 189,39 eur, v termínoch splatnosti dohodnutých v splátkovom kalendári. Žalovaná sa dostala do omeškania s úhradou splátok úveru, preto jej žalobca listom zo dňa 02.01.2018 oznámil, že je v omeškaní s úhradou splátok č. 4, 5, 6 a súčasne jej oznámil, že dňa 14.01.2018 sa v dôsledku nespĺcania splátok stanú splatnými všetky záväzky zo zmluvy. Celková suma žalovanej predstavuje súčet neuhradených splátok, ktoré predstavujú sumu 6 073,16 eur (žalovaná do podania žaloby zaplatila sumu 3 017,56 eur).

2. Žalovaná žiadala žalobu zamietnuť. Poukázala na to, že zmluva, ktorú uzavrela so žalobcom, je zmluvou spotrebiteľskou a podmienky tejto zmluvy tak musia byť podrobené súdnej kontrole neprijateľných zmluvných podmienok. Pre posúdenie zmluvy ako zmluvy spotrebiteľskej podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka je rozhodujúci účel, pre ktorý osoby vstupujú do zmluvného vzťahu,

a nie iba ich status v čase uzatvorenia zmluvy. S odkazom na aplikačnú prax je irelevantné, keď veriteľ fyzickú osobu formálne označí identifikačným číslom (IČO) alebo číslom konkrétneho povolenia, prípadne živnostenského oprávnenia, pretože platí zásadný záver judikovaný Ústavným súdom ČR v Náleze z 10.01.2012, I. ÚS 1930/11, podľa ktorého, ak by samotný štatút podnikateľa vylučoval spotrebiteľskú ochranu, nemohla by osoba, ktorá podniká, zabezpečovať žiadne tovary alebo služby pre vlastnú spotrebu alebo pre potreby členov svojej domácnosti. Žalovaná mala za to, že úver, ktorý jej bol zo strany žalobcu poskytnutý, a ktorého zaplata sa žalobca domáha v tomto súdnom konaní, je úverom zo spotrebiteľského záväzkového vzťahu, pretože v tejto veci nekonala v rámci výkonu podnikateľskej činnosti, povolania, či zamestnania. V predmetnej úverovej zmluve chýbajú náležitosti v zmysle § 9 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch (uviedenie sadzby ročného úroku, uvedenie RPMN úveru), v dôsledku čoho je potrebné považovať takúto úverovú zmluvu za bezúročnú a bez poplatkov. Z tvrdení a dokladov predložených žalobcom spolu so žalobou vyplýva, že žalobcovi uhradila viac ako výšku istiny, keďže uhradila podľa žaloby žalobcovi sumu vo výške 3 017,56 eur, ktorá suma však nezohľadňuje platby vykonané po podaní žaloby, a to vo výške 50 eur dňa 15.11.2021, vo výške 50 eur dňa 13.12.2021 a vo výške 50 eur dňa 13.01.2022. Žalobcu požiadala o poskytnutie úveru z dôvodu potreby riešenia súkromných finančných problémov z jej partnerského vzťahu, keďže jej vtedajší životný partner C. E. sa dostal do náhlych finančných problémov najmä z dôvodu zameškaného výživného, potreby opravy pokazeného motorového vozidla a iných, s čím chcela svojmu partnerovi pomôcť. Finančné prostriedky, ktoré získala z poskytnutého úveru tak použila primárne na splatenie finančných problémov jej partnera a nepoužila ich ani len čiastočne na výkon podnikateľskej činnosti, zamestnania, či povolania a na tento účel ich ani nepožadovala. Samotná skutočnosť, ktorá je uvedená v zmluve predloženej žalobcom, a síce, že žiada o poskytnutie finančných prostriedkov za účelom „kúpy zariadenia do kancelárskych priestorov na podnikanie“, jej bola formálne podsunutá pri vypracovaní žiadosti o úver zo strany obchodného zástupcu žalobcu s tým, že len takýmto spôsobom jej úver schváli a poskytnú. Skutočnosť, že vykonáva podnikateľskú činnosť vyplynula zo zisťovania príjmu na účely poskytnutého úveru, pričom jej nebol vysvetlený rozdiel medzi zmluvou bežnou spotrebiteľskou a zmluvou na podnikateľské účely. Žiadala o úver na súkromný nepodnikateľský účel a pokiaľ by jej nebol zo strany obchodného zástupcu podsunutý úver na podnikanie, tak by o tento sama nežiadala. Pri podpise zmluvy nemohla predpokladať, že podpisom takejto zmluvy zhorší svoje postavenie, mohla len akceptovať podmienky žalobcu. Žalovaná ďalej uviedla, že podnikateľský účel úveru nebol vzhľadom na ňou vykonávanú činnosť ani realizovateľný, už vôbec nie v požadovanom rozsahu výšky úveru, nakoľko nikdy nemala žiadnu vlastnú, zdieľanú, či domácu kanceláriu (ani nájom, či podnájom), či akúkoľvek prevádzku, ktorú by potrebovala zariadiť. Podnikateľská činnosť, ktorú vykonávala, spočívala vo vyhľadávaní zákazníkov (v sprostredkovaní), ktorí mali záujem o uzatvorenie spotrebiteľskej zmluvy o úvere pre spoločnosť TELERVIS PLUS, a.s., pričom výkon tejto činnosti si nevyžadoval potrebu akýchkoľvek obchodných priestorov, pretože zabezpečovala len osobný kontakt so záujemcom, spravidla u neho doma, a to v lokalite Prievidza. Nepotrebovala preto zakupovať akékoľvek vybavenie kancelárie, či už sa jednalo o nábytok, počítačové alebo akékoľvek vybavenie. Jediné výdavky, ktoré v súvislosti so svojím podnikaním mala, boli výdavky na zdravotné a sociálne odvody, prípadne drobné výdavky na verejnú dopravu. Inú podnikateľskú činnosť nevykonávala. Okrem námietky, že predmetná zmluva neobsahuje náležitosti vyžadované zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, a to uvedenie príslušnej RPMN, priemernej RPMN, ako aj uvedenie ročnej percentuálnej sadzby úroku z úveru a odplaty podľa osobitného predpisu namietala aj výšku dohodnutej zmluvnej pokuty vo výške 0,1 % denne, čo predstavuje 36,5 % ročne. Takto dojednaná výška zmluvnej pokuty je v rozpore s dobrými mravmi ako aj so zásadami poctivého obchodného styku a predstavuje neúmerné zaťaženie dlžníka. Dojednanie zmluvnej pokuty vo výške 0,1 % denne z dlžnej sumy je preto neprimeranou zmluvnou podmienkou, ktorá zakladá značný nepomer medzi právami a povinnosťami strán a mala za to, že ekonomickým dôvodom, ktorý viedol k jej zakotveniu do zmluvy bolo obchádzanie kogentného ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka o najvyššej prípustnej výške úrokov z omeškania v občianskoprávných vzťahoch. Rovnako tak žalovaná poukázala na skutočnosť, že odplata žalobcu z poskytnutého úveru vo výške 3 000 eur predstavuje sumu vo výške 6 090,72 eur, t. j. odplata žalobcu predstavuje 203,024 % poskytnutej istiny. Takto nastavená odmena z úveru nie je v súlade s dobrými mravmi a mnohonásobne prekračuje bežné úrokové miery bánk v danom období. V priebehu konania žalovaná vzniesla aj námietku premlčania.

3. Po podaní žaloby, v priebehu súdneho konania žalovaná vykonala úhrady, a to dňa 18.11.2021 v sume 50 eur, 15.12.2021 v sume 50 eur, 17.01.2022 v sume 50 eur, 17.02.2022 v sume 50 eur, 17.03.2022 v sume 50 eur, 20.04.2022 v sume 50 eur, dňa 17.05.2022 v sume 50 eur, 29.06.2022

v sume 50 eur, dňa 11.07.2022 v sume 50 eur, dňa 23.08.2022 v sume 50 eur, dňa 26.09.2022 v sume 50 eur a dňa 31.10.2022 v sume 50 eur. Vzhľadom na čiastočné plnenie žalovanej istiny, žalobca zobral podanú žalobu späť v časti žalovanej istiny vo výške 600 eur a v časti zmluvnej pokuty 0,1 % denne zo sumy 50 eur od 18.11.2021 do 14.12.2021, zo sumy 100 eur od 15.12.2021 do 16.01.2022, zo sumy 150 eur od 17.01.2022 do 16.02.2022, zo sumy 200 eur od 17.02.2022 do 16.03.2022, zo sumy 250 eur od 17.03.2022 do 19.04.2022, zo sumy 300 eur od 20.04.2022 do 16.05.2022, zo sumy 350 eur od 17.05.2022 do 28.06.2022, zo sumy 400 eur od 29.06.2022 do 10.07.2022, zo sumy 450 eur od 11.07.2022 do 22.08.2022, zo sumy 500 eur od 23.08.2022 do 25.09.2022, zo sumy 550 eur od 26.09.2022 do 30.10.2022, zo sumy 600 eur od 31.10.2022 do zaplattenia a v tejto časti navrhol konanie zastaviť, preto súd prvej inštancie výrokom I. podľa § 145 CSP konanie v tejto časti zastavil.

4. Vo zvyšnej časti súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní považoval žalobu žalobcu za nedôvodnú.

5. Konštatoval, že v konaní bolo nesporné, že medzi stranami sporu bola uzatvorená zmluva o úvere č. 244804-53029 zo dňa 03.07.2017, ktorú žalobca uzatváral ako veriteľ, právnická osoba, žalovaná ako dlžník je v zmluve identifikovaná svojím menom, priezviskom, sídlom a IČO, s odkazom na zápis v živnostenskom registri. Žalovaná od začiatku namietala, že zmluvný vzťah založený predmetnou úverovou zmluvou nie je obchodnoprávnym vzťahom, ale vzťahom spotrebiteľským, už v odpore tvrdila, že pri uzatváraní a plnení predmetnej zmluvy o úvere nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Žalobca naopak namietal, že zmluvu nemožno považovať za spotrebiteľskú, vzhľadom na údaje k žalovanej uvedené v zmluve, účel úveru uvedený v zmluve, ktoré podpisom zmluvy žalovaná odobrila. Súd prvej inštancie sa preto zaoberal predovšetkým otázkou, či vzťah strán sporu založený predmetnou zmluvou o úvere je obchodnoprávnym alebo spotrebiteľským vzťahom.

6. Konštatoval, že žalovaná požiadala o úver žiadosťou o úver dňa 30.06.2017, pričom v žiadosti je označená pod obchodným menom s IČO a ako fyzická osoba - podnikateľ. Žalovaná nebola identifikovaná len obchodným menom, miestom podnikania a IČO, ale aj údajmi fyzickej osoby, ako sú rodné číslo, dátum narodenia, trvalá adresa, či rodinný stav. V zmluve o úvere je žalovaná označená svojím menom, priezviskom, sídlom a IČO. Z obsahu zmluvy vyplýva, že predmetnou zmluvou o úvere bolo poskytnutie úveru na účely výkonu podnikateľskej činnosti žalovanej, ktorého účelom bola kúpa zariadenia do kancelárskeho priestoru na podnikanie. V čase uzatvorenia predmetnej zmluvy o úvere bola žalovaná SZČO podnikajúca pod obchodným menom A. B., s miestom podnikania D., C. XXX/ X (totožne s adresou bydliska žalovanej) a pod IČO: XX XXX XXX od 09.03.2016, resp. od 10.03.2016 do 28.04.2018, čo spadá do obdobia uzatvorenia predmetnej zmluvy o úvere.

7. S poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 29.04.2019, sp. zn. 4 Cdo 106/2018, v ktorom súd konkretizoval, čo je kľúčové pre posúdenie záväzkového vzťahu na to, aby mohol byť považovaný za spotrebiteľský, a teda, že významné je posúdiť povahu subjektov tohto vzťahu z hľadiska naplnenia definičných znakov spotrebiteľa a dodávateľa, ale aj prihliadať na predmet daného vzťahu a okolnosti, za ktorých došlo k jeho uzatvoreniu, z čoho vyplýva, že nestačí formálne posúdiť vzťah medzi zmluvnými stranami len na základe toho, ako sa tento javí v zmysle označenia strán, či účelu úveru uvedeného v zmluve, ale je potrebné tento vzťah posudzovať aj materiálne z hľadiska ďalších okolností, za ktorých došlo k uzatvoreniu zmluvy, súd po zhodnotení výsledkov dokazovania výsluchom žalovanej, svedka C. F., oboznámením výpovede B. G. vo veci 4Cb 10/2021, výpisom z účtu žalovanej, dospel k záveru, že predmetná zmluva o úvere je zmluvou spotrebiteľskou. Konštatoval, že žalovaná nielen v odpore tvrdila, ale vo svojej výpovedi (výsluchu) podrobne popísala a logicky vysvetlila skutočnosti, ktoré predchádzali uzatvoreniu predmetnej zmluvy o úvere, od podania žiadosti o úver až po samotné uzatvorenie zmluvy o úvere. Tvrdila, že úver si vzala, aby pomohla finančne jej vtedajšiemu priateľovi. Predmetnú zmluvu uzatvorila na „radu“ žalobcu, že keďže má už úver, ďalší úver jej žalobca môže poskytnúť len ako samostatne zárobkovo činnéj osobe. Žiadosť o úver i samotnú zmluvu o úvere vo forme vopred pripraveného formuláru vypisovala pracovníčka žalobcu a účel úveru - kúpa zariadenia kancelárie na podnikanie, navrhla táto pracovníčka. V čase podania žiadosti o úver i v čase uzatvorenia predmetnej zmluvy o úvere bola fyzickou osobou - podnikateľom, vykonávala činnosť pre TELERVIS PLUS, ale pre výkon tejto činnosti nepotrebovala žiadnu kanceláriu a jej zariadenie. Ani nemala žiadnu kanceláriu, na výkon podnikateľskej činnosti ju nepotrebovala. Nemala žiaden podnikateľský účet, naopak mala svoj osobný účet. Na tento účet jej bol zaslaný predmetný

úver a na tento účet jej boli poskytované nielen odmena za sprostredkovateľskú činnosť, ale aj rodinné prídavky. Nie je známa rozdielu medzi podnikateľským a spotrebiteľským úverom. Výpoveď žalovanej o účele predmetného úveru (poskytnutie finančnej pomoci priateľovi) potvrdil svedok C. F.. Žalovanou tvrdený spôsob výkonu činnosti sprostredkovateľa v pozícii SZČO pre spoločnosť TELERVIS PLUS potvrdila výpoveďou v konaní 4Cb/10/2021 svedkyňa B. G., ktorá potvrdila i to, že žalovaná pre výkon svojej činnosti pre TELERVIS PLUS nepotrebovala vlastnú kanceláriu. Súd prvej inštancie preto dospel k záveru, že žalovaná pri uzatvorení a plnení predmetnej zmluvy o úvere nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, a teda bola spotrebiteľom v zmysle § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka a súčasne spotrebiteľom - fyzickou osobou nekonajúcou v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania v zmysle § 2 písm. a) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch.

8. Keďže žalovaná v konaní vzniesla aj námietku premlčania, súd prvej inštancie vzhľadom na skutočnosť, že predmetnú zmluvu posúdil ako zmluvu spotrebiteľskú, pri posudzovaní premlčania aplikoval príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka o premlčaní. Súd majúci na zreteli aj ustanovenie § 54a veta prvá Občianskeho zákonníka (účinného od 05.12.2018, podľa ktorého premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno vymáhať a ani ho platne zabezpečiť; ustanovenie § 151j ods. 2 tým nie je dotknuté) skúmal, či uplatnené právo žalobcu je alebo nie je premlčané. V danom prípade žalobca v žalobe tvrdil, že predmetný úver zosplatnil dňa 14.01.2018. Premlčacia doba v zmysle § 101 Občianskeho zákonníka plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz, keď vznikne možnosť podať na jeho základe návrh a kedy sa mohol domáhať súdnou cestou svojho nároku. V tomto prípade začala plynúť premlčacia doba 15.01.2018 a skončila 15.01.2021, resp. s prihliadnutím na neplynutie lehoty od 27.03.2020 do 30.04.2020 (podľa § 1 písm. a) zákona č. 62/2020 Z.z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii) o 35 dní neskôr. Potom, ak žalobca podal žalobu v tejto veci dňa 09.12.2021, urobil tak po uplynutí všeobecnej trojročnej doby. Jeho nárok je v celom rozsahu premlčaný. Keďže právo žalobcu je premlčané, súd mu ho nemohol priznať, a preto žalobu žalobcu v zostávajúcej časti zamietol.

9. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Keďže žalovaná mala vo veci úspech v rozsahu 90,12 %, neúspech v časti späťvzatej - 9,88 %, súd prvej inštancie jej priznal nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi v rozsahu čistého úspechu, teda v rozsahu 80,24 %.

10. Proti tomuto rozsudku podal v celom rozsahu v zákonnej lehote odvolanie žalobca prostredníctvom právneho zástupcu, ktorý žiadal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie. Ako odvolací dôvod uviedol ust. § 365 ods. 1 písm. d), f) a h) CSP.

11. Žalobca považoval za nesprávny záver súdu prvej inštancie, že žalovaná, vykonávajúca činnosť finančného sprostredkovateľa v oblasti poskytovania spotrebiteľských úverov, nepotrebovala pre svoju činnosť zriadiť kanceláriu na podnikanie a preto účel čerpania úveru uvedený v žiadosti o úver a v úverovej zmluve nepreukazuje, že nemala postavenie spotrebiteľa. Tvrdil, že súd prvej inštancie nevyhodnotil výsledky konania a dokazovania v zmysle CSP komplexne, vo vzájomných súvislostiach, ale len niektoré z nich. Prvou opomenutou skutočnosťou je časový okamih tvrdení žalovanej, keď žalovaná od uzavretia úverovej zmluvy zo dňa 04.07.2017 do podania odporu v roku 2022 netvrdila nič o inom dôvode či motivácii pre čerpanie úveru ako vyplýva zo zmluvy o úvere. Pozoruhodné je, že to nespravila ani po inom sporovom konaní medzi ňou a žalobcom (vedené pod sp. zn. 4Cb/10/2021), v konaní tak zostalo nevysvetlené a žalovaná nespĺnila ani povinnosť tvrdenia, z akého dôvodu jej teda viac ako 5 rokov vyhovovalo udržiavať žalobcu v presvedčení o pravdivosti ňou uvádzaných údajov pri žiadosti o úver a zmluvy o úvere. Túto skutočnosť súd prvej inštancie vôbec nezohľadnil. Žalovaná svoje konanie spochybňuje až v okamihu, kedy v dôsledku nesplácania došlo k začatiu súdneho konania voči nej, teda súd aproboval postup žalovanej, ktorá svoj postoj mení podľa aktuálneho a pre ňu vyhovujúceho stavu.

12. Pochybenie súdu prvej inštancie ďalej spočíva v tom, že v konaní nebol vykonaný žiadny dôkaz, preukazujúci že žalobcovi bolo známe pri podaní žiadosti o úver žalovanou, že ho žiada na súkromný účel. Žalobca nemal ako vedieť, že deklarovaný účel kúpy vybavenia kancelárie nebol žalovanou uvádzaný pravdivo. Je vecne a právne bezvýznamné, ako v konečnom dôsledku žalovaná úver použila, v konaní nebolo ani preukázané jej tvrdenie o poskytnutí prostriedkov inej osobou. Pritom raz žalovaná

tvrdila, že ich mala poskytnúť inej osobe na splatenie dlhu na výživnom, svedok F., že tretia osoba ich mala potrebovať na „auto do práce.“ Pre žalobcu a jeho právnu istotu je ale bezvýznamné, či po prevzatí prostriedkov žalovaná zmenila svoje rozhodnutie o ich použití, či žalobcu zavádzala a podobne. Žalobca namietal tiež, že v konaní sa mal vykonať dôkaz – výsluch osobou, ktorá vypovedala a potvrdzovala informácie žalovanej na základe toho, že dané informácie mala od nej, preto výpoveď C. F. nebola svedeckou výpoveďou, lebo išlo o osobu, ktorá vypovedala o informáciách z počutia práve od žalovanej.

13. V konaní pritom nebolo sporné, že žalovaná účel úveru písomne potvrdila. Práve naopak, ak by žalobcovi boli známe informácie o tom, že tvrdený účel je nepravdivý, nikdy by ani žiadosť o úver neschválil. Ani záver, že na podnikanie kanceláriu nepotrebovala nepreukazuje, že o úver skutočne na zariadenie kancelárie nežiadala. Rovnako nemožno tvrdiť, že poukázanie úveru na osobný účet žalovanej znamená, že nejde o podnikateľský úver.

14. Súd prvej inštancie sa ďalej vôbec nevyporiadal so statusom žalovanej a tým, že mala v čase uzavretia zmluvy o úvere preukázané odborné vedomosti o tom, čo je spotrebiteľský úver a čo nie. Charakter zmluvného vzťahu sa určuje podľa okolností daných v čase uzavretia zmluvy, kedy medzi zmluvnými stranami bol skutkový stav jednoznačne taký, že žalovaná žiada o úver na podnikanie a sama účel čerpania oznámila a písomne potvrdila, a to dvakrát, v žiadosti o úver a aj v zmluve o úvere. Rozhodnutie súdu preto považoval za vydané v rozpore s výkladom úniijného práva (smernica 93/13/EHS), pričom poukázal na rozhodnutie ESD, C-464/01, vo veci Johann Gruber proti Bay Wa AG a na ďalšie rozhodnutia.

15. Žalovaná prostredníctvom právneho zástupcu v písomnom vyjadrení k odvolaniu žiadala rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť. Vyslovila názor, že súd prvej inštancie správne vyhodnotil, že je to práve žalobca, ktorého zaťažuje dôkazné bremeno preukázania skutočnosti, že konala ako podnikateľ a nie ako spotrebiteľ, pričom je to práve žalobca, ktorý je povinný preukázať bez pochybností, že ich vzájomný vzťah je vzťahom obchodnoprávnym, pričom toto dôkazné bremeno žalobca v tomto konaní neunesol. Na účely preukázania podnikateľského charakteru sa pritom nemožno uspokojiť len s formálnym posúdením žalobcom vopred pripravených zmluvných formulárov (typických pre spotrebiteľské zmluvy), najmä za predpokladu, že zo súdnej praxe sú známe početné prípady, kedy práve žalobca konal tak, aby zbavil spotrebiteľa spotrebiteľskej ochrany práve tým, že mu poskytol podnikateľský úver preto, že tento spotrebiteľ bol zároveň aj podnikateľom, teda mal IČO, ako to bolo aj v jej prípade. Súd prvej inštancie tak správne posudzoval nielen formálne tvrdený obchodnoprávny vzťah, ale aj ostatné okolnosti uzatvorenia predmetnej zmluvy, pričom dospel na základe vykonaných dôkazov k správne záveru o spotrebiteľskom charaktere poskytnutého úveru zo strany žalobcu.

16. Poukázala na to, že v odbornej literatúre, v komentári k ustanoveniu § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka je o.i. uvedené, že je potrebné prijať zásadný právny záver, že samotný štatút podnikateľa, ktorý je veľmi často formalizovaný v ustanoveniach zmluvy za použitia identifikačných znakov podnikateľa, nemá pre vylúčenie tejto osoby zo spotrebiteľského štatútu žiaden význam. Je preto irelevantné, keď veriteľ fyzickú osobu formálne označí identifikačným číslom (IČO) alebo číslom konkrétneho povolenia prípadne živnostenského oprávnenia, pretože platí zásadný záver judikovaný Ústavným súdom ČR v náleze z 10. januára 2012, I.ÚS 1930/11, podľa ktorého, ak by samotný štatút podnikateľa vylučoval spotrebiteľskú ochranu, nemohla by osoba, ktorá podniká, zabezpečovať žiadne tovary alebo služby pre vlastnú spotrebu alebo pre potreby členov svojej domácnosti. V aplikačnej praxi a osobitne v prípade finančných služieb možno vysledovať ciele postupy veriteľov, ktoré poskytnutie konkrétnej služby finančného charakteru podmieňujú uvedením podnikateľského štatútu fyzickej osoby do zmluvy a zmluvných dokumentov. V praxi tak mnohokrát neodborná starostlivosť začína a končí otázkou, či osoba disponuje živnostenským oprávnením alebo iným oprávnením, ktoré by zo štatútu spotrebiteľa urobilo podnikateľa, a tým umožnilo obísť normy určené na ochranu spotrebiteľa.

17. Je preto potrebné vychádzať z tzv. skutočného účelu zmluvy, ktorým nie je, resp. nemusí byť účel formálne v zmluve deklarovaný. Skutočný účel zmluvy musí byť medzi stranami a osobitne pred decíznym orgánom preukázaný hodnoverne do tej miery, že nemôžu byť pochybnosti o tom, či osoba poskytnutý úver skutočne použila na výplatu miezd zamestnancov, alebo iné záväzky v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, alebo či prostriedky použila na kúpu osobného vybavenia domácnosti, úhradu osobných záväzkov alebo záväzkov rodiny a podobne. Iba v prípade

jasného preukázania existencie skutočného účelu zmluvy, a teda i záväzku možno jednoznačne ustáliť, či ide alebo nejde o spotrebiteľský vzťah, záväzok a titul, ktorým je spotrebiteľská zmluva. Povinnosť skúmať skutočný účel zmluvy sa prirodzene spája s dôkazným bremenom dodávateľa.

18. V predmetnej veci produkovala všetky svoje skutkové tvrdenia už v podanom odpore, a tieto následne doplnila a podporila aj vykonanými dôkazmi, pričom na tieto skutkové tvrdenia žalobca žiadnym relevantným spôsobom nereagoval, účinne ich nepoprel a neuviedol vlastné tvrdenia, ani nenavrhol vykonať žiadne dôkazy na ich vyvrátenie. Žalovaná tvrdila a logicky vysvetlila, že na svoje podnikanie nepotrebovala žiadne kancelárske vybavenie, žiadnu kanceláriu, a túto skutočne ani nemala, a že so svojim podnikaním nemala takmer žiadne výdavky. V neposlednom rade tiež zdôvodnila a preukázala, na aký účel žiadala a použila poskytnuté finančné prostriedky, pričom ani časť týchto prostriedkov nebola použitá na jej podnikanie. Od žalobcu nežiadala poskytnutie finančných prostriedkov na podnikateľské účely, t.j. neprišla za žalobcom v úmysle, aby jej bol poskytnutý podnikateľský úver na jej podnikanie alebo s ním súvisiaci, čo vyplynulo aj z jej výpovede. Žalobca sa navyše ani pred poskytnutím úveru, ani po jeho poskytnutí nezaujímal o jej podnikanie, nezaujímal ho jej podnikateľský plán, hospodárske výsledky ani žiadne analýzy jej podnikania, nikdy nežiadal zdokladovanie použitého poskytnutého úveru, a to ani po tom, ako poskytol predchádzajúci úver na rovnaký tvrdený (údajný) účel zariadenia kancelárie.

19. Žalobcom namietaná skutočnosť, že netvrdila ani nenamietala od uzatvorenia predmetnej zmluvy žiadne skutočnosti týkajúce sa spotrebiteľského charakteru zmluvy, nie je opodstatnená, táto skutočnosť nemá vplyv na posúdenie charakteru záväzkového vzťahu medzi žalobcom a žalovanou ako vzťah spotrebiteľský, tak ako to uviedol aj Krajský súd v Trenčíne v inej veci žalobcu a žalovanej (spotrebiteľský úver zastretý podnikateľským úverom), vedenej pod sp. zn. 8Cob/116/2022. Napriek skutočnosti, že žalovaná od počiatku konania rozporovala podnikateľský charakter uzatvorenej zmluvy, žalobca neposkytol žiadne ďalšie relevantné skutkové tvrdenia a dôkazy na preukázanie bez pochybností, že sa jedná o podnikateľský úver, nie úver spotrebiteľský, dôkazné bremeno však spočíva práve na žalobcovi.

20. K tvrdeniu žalobcu, že žalovaná musí poznať rozdiel medzi spotrebiteľským úverom a podnikateľským úverom, pretože sama vykonávala činnosť VFA, uviedla, že toto tvrdenie je tendenčné, pretože vždy pri svojej činnosti prichádzala do kontaktu len so spotrebiteľskými úvermi, nie s úvermi podnikateľskými, a teda nemala teoretické ani praktické vedomosti týkajúce sa rozdielnosti týchto úverov, ich následkov a podobne.

21. V závere poukázala na rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 8Cob/116/2022, kde súd prvej inštancie aj odvolací súd posudzoval obdobný úverový vzťah žalobcu a žalovanej, založený úverovou zmluvou, ktorá o necelé tri mesiace predchádzala uzatvoreniu predmetnej úverovej zmluvy, a to za v podstate identických podmienok, pričom dospeli k záveru, že sa jedná o vzťah spotrebiteľský.

22. Krajský súd preskúmal vec v zmysle ust. § 379 a § 380 ods. 1 CSP, bez nariadenia pojednávania odvolacieho súdu podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutej časti výroku II. a v závislom výroku III. o trovách konania podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdiť.

23. Keďže z obsahu odvolania žalobcu vyplýva, že rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I., ktorým súd konanie v časti istiny vo výške 600,- eur a v časti zmluvnej pokuty čiastočne zastavil, odvolaním žalobcu napadnutý nebol (odvolacie námietky žalobcu proti tomuto výroku súdu prvej inštancie nesmerovali), je výrok I. rozsudku súdu prvej inštancie právoplatný a týmto rozhodnutím odvolacieho súdu nedotknutý (§ 367 CSP).

24. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

25. Podľa ods. 2 citovaného zákonného ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

26. V predmetnej veci odvolací súd preskúmaním napadnutého rozsudku v zostávajúcej napadnutej časti dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na správne zistenie skutkového stavu veci, dospel k správnym skutkovým záverom, ktoré majú oporu vo vykonaných dôkazoch a vec aj správne právne posúdil. Súd prvej inštancie sa vysporiadal so všetkými podstatnými skutkovými tvrdeniami strán, v odôvodnení rozsudku uviedol, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil a ako vec právne posúdil. Prijaté právne závery náležite vysvetlil. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu.

27. Odvolací súd sa preto v celom rozsahu stotožnil so skutkovými závermi súdu prvej inštancie, ako aj s jeho právnym posúdením veci a podľa § 387 ods. 2 CSP na ne v plnom rozsahu poukazuje, a len na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie a k odvolacím dôvodom žalobcu odvolací súd dodáva nasledovné:

28. Podstatou odvolacej námietky žalobcu bolo posúdenie povahy poskytnutého úveru, vzhľadom k žalovanej vznesenej námietke premlčania, t.j. posúdenie toho, či uzavretá zmluva o úvere má charakter zmluvy spotrebiteľskej, podliehajúcej režimu Občianskeho zákonníka.

29. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

30. Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

31. Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

32. Citované ustanovenie § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka definuje, čo sa považuje za spotrebiteľskú zmluvu, a to v závislosti od subjektu na strane dodávateľa a spotrebiteľa. O spotrebiteľskú zmluvu pôjde vtedy, ak spotrebiteľ aj dodávateľ bude mať charakter osoby definovanej v ods. 3 a 4 tohto ustanovenia. O predmete činnosti možno hovoriť v súvislosti s činnosťou, ktorú daná osoba vykonáva na základe oprávnenia vyplývajúceho pre takú činnosť z právnej úpravy. Pokiaľ ide o vymedzenie pojmov „obchodná činnosť“ a „podnikateľská činnosť“, odborná literatúra považuje tieto pojmy za synonymá (Krajčo, J. Spotrebiteľská zmluva v aplikačnej praxi v SR a EÚ, komentár, Eurounion, október 2011, s. 118). Všeobecne platí, že podnikateľskou činnosťou v zmysle § 2 Obchodného zákonníka je sústavná činnosť vykonávaná samostatne podnikateľom vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť na dosiahnutie zisku, pričom podnikateľom je osoba, ktorá: 1. je zapísaná v obchodnom registri, 2. podniká na základe živnostenského oprávnenia, 3. podniká na základe iného než živnostenského oprávnenia podľa osobitných predpisov, alebo 4. vykonáva poľnohospodársku výrobu a je zapísaná do evidencie podľa osobitného predpisu. Pokiaľ ide o vymedzenie pojmu „spotrebiteľ“, ustanovenie § 52 ods. 4 OZ tento pojem definuje negatívne, a to tak, že je ním každá fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Pre určenie, či záväzkový vzťah má spotrebiteľský charakter, je teda významné posúdiť povahu subjektov tohto vzťahu z hľadiska naplnenia definičných znakov spotrebiteľa a dodávateľa, ako aj prihliadnuť na predmet daného vzťahu a okolnosti, za ktorých došlo k jeho založeniu (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/106/2018 z 01.06.2020).

33. Dôležitým faktorom pre posúdenie charakteru právneho vzťahu subjektov je teda posúdiť nielen naplnenie definičných znakov spotrebiteľa a dodávateľa, ale najmä prihliadať na predmet daného vzťahu a okolnosti, za ktorých došlo k jeho uzavretiu, teda nestačí iba formálne posudzovať vzťah medzi zmluvnými stranami len na základe toho, ako sa tento javí v zmysle označenia strán či účelu úveru uvedeného v zmluve, ale je potrebné tento vzťah posudzovať aj materiálne z hľadiska ďalších okolností, za ktorých došlo k uzavretiu zmluvy.

34. V preskúmvanej veci, zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie vyplýva, že žalovaná už v odpore tvrdila, že poskytnutý úver je úverom spotrebiteľským a že žiadala o poskytnutie úveru

z dôvodu potreby riešenia súkromných finančných problémov z jej partnerského vzťahu, keď sa jej vtedajší životný partner C. E. dostal do náhlych finančných problémov. Žalovaná od začiatku tvrdila, že finančné prostriedky, ktoré získala z poskytnutého úveru použila primárne na splatenie týchto finančných problémov jej partnera a že tieto nepoužila ani len čiastočne na výkon podnikateľskej činnosti, zamestnania či povolania a na tento účel ich ani nepožadovala. Tvrdila, že skutočnosť, že úver potrebuje za týmto účelom, oznámila aj samotnej pracovníčke žalobcu, pričom skutočnosť, že vykonáva podnikateľskú činnosť vyplynula len zo zisťovania príjmu na účely poskytnutia úveru a samotná skutočnosť, ktorá je uvedená v zmluve predloženej žalobcom, a síce, že žiada o poskytnutie finančných prostriedkov za účelom „kúpy zariadenia do kancelárskych priestorov na podnikanie“ jej bola podsunutá pri vypracovaní žiadosti o úver zo strany obchodného zástupcu žalobcu s tým, že len takýmto spôsobom jej úver schvália a poskytnú. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že poskytnutý úver bol žalovanej vyplatený na jej súkromný účet a rovnako bolo preukázané, že žalovaná pre výkon svojej živnostenskej činnosti nepotrebovala kanceláriu, a teda nepotrebovala zakúpiť žiadne zariadenie do kancelárskych priestorov na podnikanie, pretože žiadnu kanceláriu nedisponovala. Výpoveď žalovanej o účele predmetného úveru (poskytnutie finančnej pomoci priateľovi) potvrdil v konaní svedok C. F. a žalovanou tvrdený spôsob výkonu činnosti sprostredkovateľa v pozícii SZČO pre spoločnosť TELERVIS PLUS, a.s. potvrdila výpoveďou v konaní 4Cb 10/2021 svedkyňa B. G., ktorá potvrdila, že žalovaná pre výkon svojej činnosti nepotrebovala vlastnú kanceláriu. Naopak žalobca v konaní pred súdom prvej inštancie žiadne dôkazy na podporu svojich tvrdení nepredložil, takéto dôkazy neoznačil a ani nenavrhol žiadne dôkazy svedčiacie o opaku tvrdení žalovanej, hoci mu jej obrana bola známa už doručením odporu, kde žalovaná tieto námietky uvádzala. Obranu proti námietkam žalovanej použil až v odvolacom konaní, avšak ani táto nebola spôsobilá privodiť zmenu alebo zrušenie napadnutého rozsudku.

35. Záver súdu prvej inštancie o tom, že právny vzťah medzi stranami sporu je preto vzťahom spotrebiteľským, keďže bolo v konaní dostatočne preukázané, že žalovaná predmetný úver nečerpala pre potreby svojej podnikateľskej činnosti, preto považoval odvolací súd za správny. Súd prvej inštancie preto postupoval správne, keď posudzoval premlčacie lehoty v režime občianskeho zákonníka a žalobu zamietol pre žalovanou dôvodne vznesenú námietku premlčania.

36. Preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti výroku II. a v závislom výroku III. o trovách konania podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil, pričom v zmysle ust. § 387 ods. 2 CSP odvolací súd v podrobnostiach na rozsudok súdu prvej inštancie, s ktorým sa stotožňuje, odkazuje.

37. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovanej, ktorá bola v odvolacom konaní plne úspešná, priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. V zmysle ust. § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

38. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednomyselne.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n**ie **j**e **p**rípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).